

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélet**

Az ügy száma: Kfv.III.37.643/2017/16.

A tanács tagjai: Kovács András a tanács elnöke
. Fekete Ildikó előadó bíró
. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró

A felperesek:

I. rendű:

()

Képviselője: jogtanácsos

. Szterényi Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Szterényi Sándor ügyvéd)

. Nagy Gizella Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Nagy Gizella ügyvéd)

II. rendű: II.rendű felperes neve

()

Képviselője: ácsos

Az alperesek:

I. rendű: II.rendű felperes neve

()

Képviselője: ácsos

II. rendű:

()

Képviselője: jogtanácsos

. Szterényi Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Szterényi Sándor ügyvéd)

. Nagy Gizella Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Nagy Gizella ügyvéd)

III. rendű:

()

Képviselője: jogtanácsos

()

IV. rendű:

()

V. rendű:

()

VI. rendű: VI.rendű alperes neve

()

A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási
határozat felülvizsgálata és szerződés
érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű alperes, úgy is mint II. rendű felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.232/2016/11.

A másodfokú bíróság határozatának száma: Székesfehérvári Törvényszék 2.Kf. 11/2016/6.

Rendelkező rész

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Kf.11/ 2016/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria az I. rendű alperest, mint II. rendű felperest arra, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek, mint II. rendű alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes 2016. május 31. napján hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított „központi szúnyoggyérítési feladatok ellátása” tárgyában. A felhívás szerinti ajánlattételi határidő 2016. június 3. napján járt le. Az I. rendű felperes 2016. június 9. napján elkészítette írásbeli összegzését, amelyben nyertes ajánlattevőként a SZEMP-R Konzorciumot (a konzorcium tagjai a III., IV., V. és VI. rendű alperesek) hirdette győztesnek. Ugyan ezen a napon az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevők megkötötték a vállalkozási szerződést.
- [2] A Közbeszerzési Hatóság Elnöke 2016. június 10. napján hivatalból kezdeményezett eljárást, amelyben feltételezett jogsértésként a a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 98. § (2) bekezdés e) pontját jelölte meg. A hivatalbóli kezdeményezés folytán indult eljárásban az I. rendű alperes a 2016. június 27-én kelt 425/6/2016. számú határozatával megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontját, egyidejűleg 6.000.000 forint bírságot szabott ki vele szemben.

A kereset és ellenkérelem

- [3] Az I. rendű felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat

hatályon kívül helyezését kérte lényeges eljárási jogszabálysértés miatt, másodlagosan a határozat megváltoztatását és a jogsértés hiányának megállapítását, harmadlagosan pedig a kiszabott bírság összegének mérséklését kérte.

- [4] Lényeges eljárási jogszabálysértésként a Kbt. 148. § (1) bekezdés megsértésére hivatkozott, mely szerint az I. rendű alperes kötve van a hivatalbóli kezdeményezés tartalmához és csak a kezdeményezés keretei között járhat el, azonban miután a hivatalbóli kezdeményező csak egy feltétel fennállásának hiányára hivatkozott - arra, hogy a beszerzés nem volt feltétlenül szükséges - a többi feltétel vizsgálata nem volt a kérelem tárgya, ezért az I. rendű alperes eljárása miatt túlterjeszkedett a hivatalbóli kezdeményezésben foglaltakon. Kifogásolta, hogy az alperes ügyféli jogait nem biztosította, a Kbt. 146. § (4) bekezdését megsértette, amikor mellőzte a tárgyalás tartását, pedig kifejezetten indokolt lett volna. Kifogásolta, hogy egy jogi biztos járt el az ügyben és nem három biztosból álló tanács. Tekintettel arra, hogy szakmai kérdések merültek fel, álláspontja szerint a megalapozott döntéshez szakmai biztos részvétele is szükséges lett volna. Hivatkozott még a tényállás tisztázatlanságára, a Kbt. 145. § (1) bekezdés alapján alkalmazott Ket. 50. § megsértésére. Sérelmezte, hogy a határozat indokolása hiányos.
- [5] Másodlagosan a felperes a jogsértés hiányára hivatkozott, és arra, hogy a határozat szakmailag nem megalapozott, a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjába ütközik. Előadta és részletesen levezette, hogy amennyiben gyorsított, nyílt eljárásra került volna sor három hónap lett volna az eljárás lefolytatásának időtartama, ezért amennyiben az I. rendű alperes által hivatkozott 2016. április 14. napját vesszük az eljárás megindításának alapjául, akkor is csak három hónappal később, vagyis 2016. július közepén kerülhetett volna sor a szerződés megkötésére. Köztudomású tény, hogy a szúnyoggyérítés tekintetében ez nagyon megkésett időpont lett volna. Állította, hogy a közbeszerzés tárgyát képező szúnyoggyérítés szolgáltatásának kezdő időpontja 2016. június 15. napja volt. Már a közbeszerzési eljárásban is előadta és igazolta, hogy a szúnyoginvázió megelőzése június hónapban kezelhető megfelelően és ha nem kezdődik még időben a szúnyoggyérítés, akkor a tenyészhelyek kiterjednek és a kikelő szúnyogok száma többszörösére emelkedik. Utalt az általa csatolt módszertani levél tartalmára, arra a súlyosító körülményre, hogy 2016. tavaszán az időjárás nagyon csapadékos volt, ennek alátámasztására csatolta az Országos Tisztifőorvos nyilatkozatát, illetve az Önkormányzati Társulások Szövetségének nyilatkozatát, amely okiratok egyértelműen tartalmazzák azt, hogy 2016. júniusában a szúnyoggyérítést mindenképpen meg kellett kezdeni. A csatolt bizonyítékok értékelése alapján kérte annak megállapítását, hogy 2016. június 15. napja volt a szúnyoggyérítés megkezdésének reális időpontja, másodlagosan pedig ennek a szakkérdésnek a megállapítására igazságügyi szakértő kirendelését kérte. Az időbeliség körében előadta, hogy 2016.

április 13. napján jelent meg az a kormányhatározat, amelyből az I. rendű felperes tudomást szerzett a beszerzési feladatról, azonban a közbeszerzés megkezdéséhez szüksége volt a 320/2015.(X.30.) Korm.rendelet 8. § (2) bekezdés b) pontja szerinti miniszterelnökségi engedélyre, amelyet csak 2016. május 24. napján kapott meg. Így ettől kezdődően a szolgáltatás megkezdés időpontjáig 6 hét állt rendelkezésére, e miatt kellett hirdetmény nélküli eljárást alkalmaznia.

- [6] Harmadlagosan a felperes a bírság összegének csökkentését kérte és a mérlegelési szempontok körében annak a javára történő értékelését, hogy együttműködő volt az eljárás során és jogszerűen kívánt eljárni azzal, hogy bevárta a miniszterelnökségi tanúsítványt.
- [7] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, a határozatában foglalt álláspontját minden tekintetben fenntartotta.
- [8] A II. rendű felperes (I. rendű alperes) a Kbt. 176. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján polgári pert indított szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a szerződéskötő felek, a II., III., IV., V. és VI. rendű alperesek ellen. Módosított keresetében a felperes a kiemelkedően fontos közérdek fennállását nem vitatta, erre tekintettel kérte annak megállapítását, hogy bár a szerződés a Kbt. 137. § (3) bekezdése szerint érvénytelen, azonban közérdek miatt kérte érvényessé nyilvánítani, illetve a kötelezően alkalmazandó jogkövetkezmények alkalmazását kérte.
- [9] A II., III., VI., V. és VI. rendű alperesek a szerződés érvénytelensége iránti kereseti ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Az érvénytelenség tárgyában kérték a per megszüntetését, másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a II. rendű felperes a Kbt. 173. § (6) bekezdése, illetve 146. §-ára figyelemmel a keresetindítási határidőn túl a keresetét nem terjeszthette volna ki és miután a keresetlevelében elmulasztotta a VI. rendű alperes perbevonását, ami a Kbt. 173. § (6) bekezdése szerinti tiltott kereset kiterjesztésnek minősül, kérte a Pp. 157. § a) pontja alapján a Pp. 130. § (1) bekezdés g) és h) pontjára figyelemmel a per megszüntetését. Harmadlagosan előadták, hogy miután a szerződést már teljesítették 2016. szeptember 30. napján, így a teljesített szerződés megszűnt, nem hatályos szerződés, ezért fogalmilag kizárt a hatálytalan szerződés érvényessé nyilvánításáról rendelkezni. Negyedlegesen arra hivatkoztak, hogy ha közérdek miatt érvényessé nyilvánítja a bíróság a szerződést, akkor is jogkövetkezményként a minimális összegű bírság kiszabását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [10] Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes keresetét alaposnak értékelte, az I. rendű alperes határozatát megváltoztatta és

megállapította a jogsértés hiányát, mellőzte a bírság kiszabását. A II. rendű felperes keresetét elutasította.

- [11] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az I. rendű felperes keresete folytán elsődlegesen az eljárásjogi kifogásokat vizsgálta. Ennek körében megállapította, hogy az I. rendű alperes eljárása során nem terjeszkedett túl a hivatalbóli kezdeményezésben foglaltakon, mert a kezdeményezés jogsértésként a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontját jelölte meg, így az I. rendű alperesnek e törvényi feltételek fennállást kellett vizsgálnia és a kérelem keretei között jogszerűen járt el. A Kbt. 146. § (4) bekezdésére és 153. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással rögzítette, hogy jelen ügyben a közbeszerzési döntőbizottság egy közbeszerzési biztosa járt el, ezért nem kellett tanácsban eljárni, az egy jogi biztos eljárása jogszerű volt. A Kbt. 160. § (1) bekezdésre utalással megállapította, hogy az I. rendű felperes ügyféli jogait a közbeszerzési eljárás során gyakorolhatta, hiánypótló beadványt, észrevételt is előterjesztett, álláspontját írásban előadhatta, tehát nem volt elzárva ügyféli jogainak gyakorlásától. Jogorvoslati joga is biztosítva volt, így a perben is érdemben előadhatta álláspontját. A tárgyalás megtartásának hiányára vonatkozó kifogást sem találta a bíróság alaposnak tekintettel a Kbt. 160. § (1) bekezdésében foglaltakra. Utalt rá, hogy az I. rendű alperes mérlegelési jogkörébe tartozik az, hogy a tényállás függvényében tárgyalás tartása szükséges-e. Önmagában a tárgyalás megtartásának hiánya nem eredményezhette az alperesi határozat hatályon kívül helyezését. A tényállás tisztázatlanságára vonatkozó felperesi kifogást sem tartotta alaposnak a bíróság, álláspontja szerint nem történt olyan lényeges eljárási jogszabálysértés, amely a hatályon kívül helyezést indokolná tekintettel arra, hogy a tényállás további tisztázására a perben is lehetőség volt, a bíróság az I. rendű felperes által csatolt bizonyítékok értékelését a perben elvégezhetette, nem volt szükséges a perbeli kereteket meghaladó bizonyítás elrendelése. Mindezekre tekintettel a bíróság az I. rendű felperes eljárási kifogásait alaptalannak értékelte.
- [12] Az ügy érdekét illetően a bíróság vizsgálta, hogy az I. rendű felperes által alkalmazott hirdetmény nélküli eljárás jogalapja fennállt-e. E körben a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltakat idézte. Hangsúlyozta, hogy a perben az I. rendű alperes úgy nyilatkozott, hogy nem vitatja a keresetben részletesen levezetett eljárási határidőket a gyorsított nyílt eljárás esetére és nem vitatta, hogy amennyiben gyorsított, nyílt eljárásra kerül sor, úgy ténylegesen három hónap az eljárás lefolytatásának időtartama.
- [13] Ismertette a bíróság, hogy a 2016. április 13. napján kihirdetett az országos szűnyogyérítési program központi megvalósításáról és az ehhez szükséges források biztosításáról szóló 1195/2016.(IV.13.) Korm.határozat (a továbbiakban: Korm.határozat) írta elő, hogy az I. rendű felperes feladata annak megoldása, hogy a jelentős csípőszűnyog ártalom elleni hatékony védelem érdekében a probléma

központi kezelését megoldja, a szúnyoggyérítéssel és az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátásával, megszervezésével és lebonyolításával az I. rendű felperest bízta meg. Így tehát az I. rendű felperes 2016. április 13. napján értesült arról, hogy az országos szúnyoggyérítési feladatok megszervezése és ellátása a hatáskörébe tartozik, ekkor szerzett tudomást arról, hogy a feladat ellátására közbeszerzési eljárás megindítása szükséges.

- [14] A bíróság megállapíthatónak találta azt az I. rendű alperes által sem vitatott tényt, hogy ha az I. rendű felperes a feladat ellátásáról való tudomásszerzést követően haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedéseket, akkor legkorábban 2016. július 15. napján fejeződhetne be a gyorsított nyílt eljárás és akkor kerülhetne sor a szúnyoggyérítési szolgáltatás megkezdésére, vagyis az I. rendű felperes által állított 2016. június 15. napját követően egy hónappal később.
- [15] Vizsgálta a bíróság, hogy az I. rendű felperes által állított 2016. június 15.-i időpontban a szúnyoggyérítési szolgáltatás megkezdése szükséges volt-e. Utalt arra, hogy e körben az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy ezt a tényt az I. rendű felperes a közbeszerzési eljárásban nem tudta igazolni. Megállapította a bíróság, hogy az I. rendű felperes által a közbeszerzési eljárásban csatolt „a szúnyogok elleni védekezésről szóló Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ 2. számú módszertani levele” tartalmazza a szúnyogok kifejlődésének szakaszait, azt, hogy milyen módon és milyen időben történik a szúnyogok kifejlődése, illetve milyen körülmények kedveznek a terjedéséhez. Köztudomású tény, hogy az esős időjárás kifejezetten kedvez a szúnyogok szaporodásának, illetve az is közismert, hogy már az első nyári hónapban, júniusban megkezdődik a szúnyograjzás. Az sem vitatott és az I. rendű felperes által igazolt adat, hogy 2016. tavasza igen csapadékos időszak volt. Mivel az esőzés kedvező hatással van a szúnyogok szaporodására és elterjedésére a Kormány kifejezetten ezért döntött arról a Kormányhatározatban, hogy a szúnyogok terjedésének megakadályozása céljából központilag oldja meg a szúnyoggyérítés ellátásával kapcsolatos feladatokat.
- [16] A bíróság álláspontja szerint mindezek a körülmények már a közbeszerzési eljárásban is egyértelműen igazolták azt, hogy június közepéig intézkedni kellett annak érdekében, hogy a szúnyogok elszaporodását, jelentős mértékű elterjedését megelőzzék. Hangsúlyozta a bíróság, hogy az I. rendű alperes eljárása során figyelmen kívül hagyta az I. rendű felperes ezzel összefüggésben előterjesztett bizonyítékait, amelyek már a közbeszerzési eljárásban is önmagukban alátámasztották ezt a tényt. Utalt arra is a bíróság, hogy a felperes keresetéhez csatolt okiratok tovább erősítették és alátámasztották az I. rendű felperes által előadottakat, azaz az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Tisztifőorvosa 2016. július 12. napján kelt levele, az Önkormányzatok Térségi Társulásai, a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás és a Balatoni

Szövetség által írt levél, amelyekből megállapítható volt, hogy az évtizedek óta kialakult gyakorlat szerint a szűnyoggyérítési feladatokat minden évben június közepéig megkezdték, a kifejezetten csapadékos tavaszi időjárás esetén pedig különösen indokolt volt azt minél hamarabb megkezdeni.

- [17] Erre tekintettel a bíróság a közbeszerzési eljárásban, valamint a perben csatolt okiratok tartalma alapján azt állapította meg, hogy 2016. június 15. napján a szűnyoggyérítés megkezdése szükséges volt. Az is igazolást nyert, hogy az I. rendű alperes határozatában hivatkozott gyorsított nyílt eljárás esetén legkorábban csak egy hónappal később 2016. július 15. napján lehetett volna megkezdeni a feladat ellátását.
- [18] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy az I. rendű felperes igazolta, hogy a hirdetmény nélküli eljárás feltételei fennálltak és jogszerűen döntött a hirdetmény nélküli közbeszerzési eljárás alkalmazásáról, ezért nem sértette meg a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontját, erre tekintettel a bíróság a Kbt. 172. § (3) bekezdés és 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján az I. rendű alperes határozatát megváltoztatta és megállapította a jogsértés hiányát, valamint a bírságkiszabást mellőzte. Tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes keresete eredményre vezetett, ezért a bíróság a közigazgatási határozat megváltoztatására és a jogsértés hiányára tekintettel a II. rendű felperes szerződés érvénytelensége iránti keresetét elutasította.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [19] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását és az egyesített perben az általa előterjesztett keresetben foglaltak teljesítését kérte. A közigazgatási eljárás során, valamint az elsőfokú peres eljárásban képviselt jogi álláspontját minden tekintetben fenntartotta.
- [20] Az I. rendű felperes továbbá a III-VI. rendű alperesek ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A másodfokú bíróság ítélete

- [21] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes a fellebbezésében változatlanul azzal érvelt, hogy a felperes a közbeszerzési eljárásban nem igazolta, hogy a szűnyoggyérítési feladatokat legkésőbb 2016. június 15. napján meg kellett kezdenie, ez ugyanis direkt módon a módszertani levélből nem olvasható ki. A másodfokú bíróság idézett a módszertani levélben foglaltakból és kifejtette, hogy a bizonyítékok értékelése alapján már a közigazgatási eljárásban megállapítható lett volna, hogy a csapadékos időjárás, a belvizes területek növekedése és a hőmérséklet emelkedése miatt - a szűnyogok élettani ciklusait is figyelembe véve - mindenképpen

számolni kellett azzal, hogy június elején a május eleji lárvák jelentős része kikel és a később lerakott lárvák tenyészideje pedig a hőmérséklet emelkedésével csökken, a szúnyogok száma egyre növekszik és ez a belföldi turisztikai idény megindulásával, ami rendszerint egybe esik a közoktatási év június közepi végével, a lakosság számára kellemetlenséget okozhat, esetleges járványveszélyt is előidézhet. Azt, hogy a szúnyoggyérítést nem csak az adott év speciális időjárási helyzete miatt, hanem a korábbi évek szokásainak is megfelelően legkésőbb 2016. június 15-ével meg kellett kezdeni, egyértelműen alátámasztotta a Mosonmagyaróvár Térségi Társulás, a Balatoni Szövetség, a Szekszárd Megyei Jogú Város polgármesterének, Gyomaendrőd polgármesterének, Szolnok Megyei Jogú Város polgármesterének levele is. Az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási szabályt, amikor ezeket értékelte, hiszen az I. rendű alperes maradéktalanul nem tett eleget a tényállás megállapítási kötelezettségének, a Ket. 50. §-ában foglaltaknak, a közigazgatási eljárásban rendelkezésre bocsátott iratokat, bizonyítékokat teljes körűen nem értékelte.

- [22] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs annak jelentősége, hogy az I. rendű felperes a III-VI. rendű alperesekkel kötött szerződésben elállási jogot kötött ki arra az esetre, ha szúnyoggyérítésre meghirdetett közbeszerzési eljárás alapján új közbeszerzési szerződés jönne létre, mert ez nem változtat azon a tényen, hogy a szúnyoggyérítési feladatokat 2016. június 15. napjával el kellett kezdeni, amelyre csak a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárásban nyílt lehetőség. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy a felperes feladatra való kijelölése és a szolgáltatási igény keletkezése közötti időszakban a gyorsított nyílt eljárás nem fejeződött volna be, így az I. rendű felperes a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjának rendelkezéseit nem sértette meg. Minderre tekintettel jogszerűnek ítélete a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával hagyta helyben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes úgy is, mint II. rendű felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak és az elsőfokú ítéletnek a megváltoztatását, az I. rendű keresetének elutasítását, a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetének történő helyt adást, valamint perköltséget kért. Az I. rendű alperes álláspontja szerint határozata megalapozott és jogszerű volt, a határozatot megváltoztató elsőfokú és az azt helybenhagyó másodfokú ítélet jogszabálysértő, megalapozatlan, a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjába ütközik. Továbbra is fenntartotta, hogy a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjában rögzített hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás tekintetében nem álltak fenn az együttes feltételek, ezek közül az, hogy a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lettek

volna betarthatóak, illetve hogy ezzel szorosan összefüggésben a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények nem az ajánlatkérő mulasztásából eredtek.

- [24] Nem vitatta az I. rendű alperes, hogy valamely tényleges versenyt biztosító eljárásfajta közül a gyorsított nyílt eljárás alkalmazása és 2016. április 13. napját követő megindítása esetén leghamarabb 2016. július 15. napján fejeződhetett volna be a közbeszerzési eljárás. Hangsúlyozta azonban, hogy az I. rendű felperes sem a közigazgatási eljárásban, sem a per során nem igazolta egyértelműen, hogy szerzési igénye alapján a szolgáltatást, azaz a szűnyoggyérítési feladatokat legkésőbb 2016. június 15. napján meg kellene kezdeni. Az I. rendű alperesi álláspont szerint a másodfokú ítélet egyes végkövetkeztetései egymással ellentmondásban állnak és megkérdőjelezzik a döntés következtetességét, mivel ha a másodfokú bíróság a szolgáltatás megkezdése időpontja tekintetében elfogadta az I. rendű felperes és az elsőfokú bíróság korábbi évek tapasztalatára hivatkozását, akkor helyt kellett volna adnia az I. rendű alperes azon érvelésének is, hogy az utóbbi években a Kormány döntése alapján több ízben is az I. rendű felperes látta el a központi szűnyoggyérítési feladatokat, azaz előre láthatta a szerzési igénye keletkezését.
- [25] Kifejtette az I. rendű alperes, hogy az I. rendű felperes akkor járt volna el jogszerűen, ha egy versenyt biztosító - pl.: gyorsított, nyílt - közbeszerzési eljárást úgy folytatott volna le, hogy a közbeszerzési eljárások során egyébként jellemzően alkalmazott gyakorlat alapján az eljárást megindító felhívásban, illetve a dokumentációban (szerződéstervezetben) rögzítette volna azon előírást, hogy amennyiben a szerződéskötés vagy a szerződés teljesítése során nem áll rendelkezésre a szerződés teljesítéséhez szükséges anyagi fedezet, az I. rendű felperes nem köteles a szerződést megkötni, illetve annak megkötése esetén elállhat attól. Ezen közbeszerzési eljárást az I. rendű felperesnek már a szűnyoggyérítési feladatokat elrendelő Kormányhatározat kiadását, azaz 2016. április 13. napján megelőzően - legkésőbb 2016. március közepéig - meg kellett volna indítani. Mivel az I. rendű felperes nem így járt el, ezért nem teljesült a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti jogalap azon feltétele, hogy a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lettek volna betarthatóak, illetve hogy ezzel szorosan összefüggésben a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények nem az ajánlatkérő mulasztásából eredtek.
- [26] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

Kúria döntése és jogi indokaid

- [27] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [28] A Kúria álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok megfelelő alapossággal feltárták és rögzítették ítéleteik indokolásában az

ügyben irányadó tényállást és abból az idevonatkozó jogszabályi rendelkezés alkalmazásával helytálló jogi következtetést vontak le, azzal a Kúria is egyetértett.

- [29] Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.
- [30] A perbeli jogvita lényegét a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjának értelmezése képezte. Ezen törvényi rendelkezés szerint az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat kivételes esetben, ha az feltétlenül szükséges, mivel az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatóak; a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények azonban nem eredhetnek az ajánlatkérő mulasztásából, vagy az ajánlatkérő által előidézett okból.
- [31] A törvényben rögzített konjunktív feltételeknek a beszerzés tárgya vonatkozásában kell együttesen fennállniuk, azok bármelyikének hiánya esetén nem alkalmazható jogszerűen a rendkívüli sürgősség fennállására alapított hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás. Az ajánlatkérőnek kell különös gondossággal megítélnie, hogy valamennyi törvényi alkalmazási feltétel fennáll-e és annak vitatása esetén őt terheli annak bizonyítása, hogy jogszerűen választotta a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást.
- [32] A Kúria osztotta az elsőfokú bíróságnak a másodfokú bíróság által megerősített jogi álláspontját. A felek által egybehangzóan állított tény - amelyet az I. rendű alperes sem vitatott -, hogy amennyiben gyorsított, nyílt eljárásra került volna sor - amelyet az I. rendű alperes szorgalmazott volna, akkor - a közbeszerzési dokumentumok elkészítésének, a dokumentumok Miniszterelnökséghez való megküldésének, a minőség-ellenőrzési tanúsítvány megküldésének, az ajánlati felhívás feladásának, az ajánlattételi határidőnek, az ajánlatok feldolgozási idejének, valamint az ajánlatok elbírálásának időtartamára figyelemmel - a szerződéskötésre, a gyorsított, nyílt eljárás megkezdésétől számított 3 hónap elteltével kerülhetett volna sor. Ez az időpont 2016. július 15. napja lett volna.
- [33] A Kúria is bizonyítottanak találta az I. rendű felperes azon érvelését, hogy ennek bevárására a konkrét közbeszerzési tárgyra tekintettel nem volt lehetőség. A 2016. április 13-án kihirdetett Kormányhatározat írta elő, hogy az I. rendű felperes feladata annak megoldása, hogy a jelentős csípőszúnyog ártalom elleni hatékony védelem érdekében a probléma központi kezelését megoldja, a szúnyoggyérítést az Országos Szúnyoggyérítési Program keretében elvégezze. Nem vonható alappal kétségbe az a tény sem, hogy ezen 2016. április 13-án meghozott Kormányhatározatról az I. rendű felperes ekkor értesült, így az I. rendű alperes okfejtésével

szemben nem volt arra jogszerű lehetőség, hogy a feladat ellátásának korábbi megkezdését rajta számon kérjék. Erre sem a korábbi évek tapasztalata, sem a feladat jellege semmiféle alapot nem biztosított. A perben felülvizsgált közigazgatási eljárás során és a perben is azt kellett vizsgálni, hogy az I. rendű felperes a 2016. április 13. napján Kormányhatározattal kapott feladat teljesítése érdekében hogyan járt el. Az az I. rendű alperes által hivatkozott körülmény, hogy az utóbbi években a Kormány döntése alapján több ízben is az I. rendű felperes látta el a központi szűnyoggyérítési feladatokat, azaz előre láthatta a beszerzési igények keletkezését, közbeszerzési eljárás indítását nem alapozhatta meg. Feltételezésre, vélekedésre alapítottnak, múltbéli gyakorlatra utalással közbeszerzési eljárás nem indítható, ez a közbeszerzési alapelvekkel és a közbeszerzés céljával is ellentétes lenne. Nem tekinthető reálisnak ez az I. rendű alperesi érvelés, és annak számonkérése sem az I. rendű felperesen. Ezen fejtegetésével az I. rendű alperes lényegében a jövőbe látás hiányát kifogásolta, és azt, hogy az I. rendű felperes a korábbi évek gyakorlatára alapítottnak, a Kormányhatározat meghozatala előtt, a feladat számára történő kiosztását megelőzően nem indította meg a közbeszerzési eljárást. Ezen I. rendű alperesi álláspont megalapozatlan és elfogadhatatlan volt.

- [34] Tévesnek értékelte tehát a Kúria az I. rendű alperes azon felülvizsgálati kérelembeli érvelését, hogy az I. rendű felperesnek már a szűnyoggyérítési feladatokat elrendelő Kormányhatározat kiadását megelőzően, legkésőbb 2016. március közepéig meg kellett volna indítania a közbeszerzési eljárást.
- [35] Kiemeli a Kúria, hogy azt az I. rendű alperes is mindvégig elismerte, hogy az általa preferált gyorsított, nyílt eljárás alkalmazása esetén is leghamarabb 2016. július 15. napján fejeződhetett volna be a közbeszerzési eljárás. Tényszerűen rögzíthető, hogy ezen időpont a közbeszerzési cél - az ellátandó feladat - biztosítása szempontjából már elkésztettnek volt tekinthető. Valamennyi az I. rendű felperes által becsatolt, az első- és a másodfokú bíróság által is részletesen ismertetett dokumentum alátámasztotta, hogy a szűnyogirtást legkésőbb 2016. június 15. napjáig - tehát egy hónappal korábban - meg kellett kezdeni. Ennek biztosításához pedig kizárólag az I. rendű felperes által alkalmazott hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárás nyújthatott jogszerű és reális lehetőséget.
- [36] Alaptalannak és ellentmondásosnak értékelte a Kúria azt az I. rendű alperesi álláspontot, mely szerint az I. rendű alperes a feladat megkezdésének legkésőbbi időpontját az I. rendű felperessel egyezően, az I. rendű felperes által csatolt dokumentumokkal alátámasztottnak fogadta el, de a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontjában foglaltak fennállta hiányát feltételezésekre, a korábbi évek gyakorlatára, a Kormány várható akaratára alapítottnak találta megállapíthatónak.
- [37] Helyesen állapította meg a jogerős ítélet azt, hogy noha az I.

rendű felperes a közbeszerzési eljárásban már csatolta az általa választott eljárás indokoltságát alátámasztó bizonyítékait, azok vizsgálatát és értékelését az I. rendű alperes elmulasztotta, a tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett teljes körűen eleget. Ezt a közigazgatási perben azzal kísérelte meg igazolni, hogy az I. rendű felperesen feltételezéseken alapuló közbeszerzési eljárás választását kérte számon. Ennek azonban sem ténybeli, sem jogi alapja nem volt, ezért helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az I. rendű alperes határozata jogszabálysértő volt.

- [38] A Kúria megítélése szerint a perben vizsgált ügyben a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontja által szabályozott kivételes eset fennállt, az I. rendű felperes, mint ajánlatkérő a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhatta, annak konjunktív törvényi feltételei fennálltak.
- [39] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [40] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.
- [41] A felülvizsgálati eljárásban felmerült I. rendű felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az I. rendű alperest a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [42] A tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az I. rendű alperes személyes illetékmentességére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2018. május 22.

**Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk.
bíró**

A kiadmány hitelével:

tisztviselő